

* ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ *

Коли дитина пише твоїм почерком

На партах рівненько лежать книжки та зошити. Пальчики, що тільки вчора тримали улюблену іграшку, дещо невміло, але з особливою дитячою впевненістю затисли ручку. Десятки маленьких очей з цікавістю дивляться на неї — свою першу вчительку, яка поведе у невідомий, зате цікавий світ під назвою "шкільне життя".

Наталія Павлівна зосереджено та проникливо дивиться на свою малечу. Нові обличчя (а багато й знайомих, бо ж вчила їх братів чи сестер), різні характери та бажання. Хтось іще сумує за мамою, інший готовий хоч зараз продемонструвати свої вміння, бо ж навчився першим літерам і цифрам, а комусь уже хочеться й відпочити.

У неї вкотре перший клас. Сьо-

годні це більш розкомплексовані, активні сучасні дітлахи. Та прагнення першої вчительки залишається незмінним: навчити таких різних, а вже рідних бути вихованими, поважати старших й один одного.

Бо ж саме людяність Наталія Павлівна Рудзинська, вчитель початкових класів спеціалізованої школи №246 з поглибленим вивченням англійської мови, що у Дніпровському районі міста Києва, вважає найголовнішою та найбільш необхідною нашому суспільству. Навчати основ людських стосунків передусім допомагає бесіда з маленькими вихованцями, постійна увага до їх настрою, вчинків, поривань.

"Ручки покладемо перед собою, очі — на мене. Якщо я бачу ваші очі, значить, ви мене чуєте", — пояснює своїм першачкам На-

талія Павлівна. "Я хочу, щоб вони вмili мене чути й важливим для цього є саме зоровий контакт. Це дуже важливо. Зараз їх потрібно навчити вчитися. Тому що, якщо дитина уважна, дисциплінована, вона і почує, і зрозуміє", — виважено розповідає "Освітні" класний керівник 1-Г класу.

Голос Наталії Павлівни лунає розмірено та лагідно. Від того й на душі стає якось по-особливо тепло — наче знаходишся поруч із рідною тобі людиною, почувачись в абсолютному затишку.

Професію вчительки ця щира жінка з с. Соколів Червоноармійського району Житомирської області вподобала собі ще в дитинстві. Часто гралася з друзями "в школу" і завжди виконувала "роль" вчительки, бо подобалося навчати, бо любить дітей. І сьогодні, зізнається Наталія Павлівна,

найприємніше бачити, що "дитина пише твоїм почерком".

Тож після закінчення школи вступила на філологічний факультет Житомирського педагогічного інституту, який закінчила 1975 року. Починала працювати вчителем російської мови на житомирщині, а після заміжжя переїхала в Київ та пов'язала своє життя з початковою школою. На одному місці — в спеціалізованій школі №246, не найбільшій у районі й працює понад 20 років.

Тут навчається більше тисячі

учнів. Та велика кількість вихованців не перешкоджає школі бути затишною. На вході юні чергові привітно вітаються та охоче підказують гостю дорогу. Маленькою затишною оселею є й класна кімната, де живе учнівська родина Наталії Павлівни Рудзинської.

"В класі Наталії Павлівни завжди домашня атмосфера. В цій чудовій людині поєдналися вимогливість, порядність, професійність і велика естетичність. Вона дуже гарно співає українські пісні. А люди, які співають, несуть надзвичайно позитивну енергетику", — розповідає наставниця шкільної сім'ї, в якій найперше цінують затишок і комфорт задля гармонійного розвитку дитини, директор школи Клавдія Сергіївна Куцаєва.

...Закінчується урок читання. "Діти, покладіть супутнички Букваря в папочку, Букварики — в портфель. Приготуйте все для уроку англійської мови", — виважено-мелодійно й водночас переконливо лунає в класній кімнаті 1-Г. Першачків, увелена Наталія Павлівна, слід якомога раніше привчати до порядку в усьому — як у речах, так і в думках. Хоча й без ігор та магнітофону на перервах не обійтися — це

* ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ДІІ *

В інституті педагогіки та психології НПУ імені Михайла Драгоманова на базі кафебри педагогіки і методики початкового навчання відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція на тему: "Формування професійної компетентності вчителя початкових класів у контексті об'єктивної парадигми освіти".

У конференції взяли участь представники Національної академії педагогічних наук України; Інституту проблем виховання НАПН України; Інституту інноваційної технології і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України; загальноосвітніх навчальних закладів (початкова ланка) та вищих педагогічних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації (Київський університет імені Бориса Грінченка, Бердянський державний педагогічний університет, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Слов'янський державний університет, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, Мукачівський державний університет, Закарпатський державний університет, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка та інші).

Під час роботи Всеукраїнської науково-практичної конференції обговорювалися такі питання:

- компетентнісний підхід до професійної освіти в рамках Болонського процесу;

- підготовка вчителя початкової школи до реалізації змісту Державного стандарту початкової освіти;

- теорія і технології формування компетентності майбутнього вчителя початкової школи;

- моніторинг якості професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів; самоосвіта у системі професійної підготовки вчителя початкових класів.

З вітальним словом до учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції звернувся Бондар В.І. — директор Інституту педагогіки і психології НПУ ім. М.П. Драгоманова, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, голова підкомісії з початкової та дошкільної освіти НМР МОН, сім'ї та молоді України.

Пленарне засідання розпочав Огнев'юк В.О. — ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, голова Науково-методичної комісії з педагогічної освіти Науково-методичної ради МОН, сім'ї та молоді України з доповіддю на тему "Сучасні пріоритети підготовки вчителя початкової школи".

У доповіді було висвітлено сучасні підходи у підготовці вчителя початкової школи до реалізації змісту Державного стандарту початкової освіти; визначено шляхи та умови перебудови системи професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи з урахуванням нових навчальних програм з предметів інваріативної складової, нових навчальних планів.

Огнев'юк В.О. звернув увагу учасників конференції на особливості розробки змісту професійної освіти, якість підготовки майбутніх учителів початкової школи з врахуванням нового

Початкова —

Державного стандарту початкової освіти, який буде запроваджений у загальноосвітні навчальні заклади з 1 вересня 2012 року.

Доповідь Бондаря В.І. — директора Інституту педагогіки і психології НПУ ім. М.П. Драгоманова, академіка НАПН України на тему "Стратегія і тактика стандартизації змісту професійної підготовки вчителя на засадах компетентнісного підходу" розкривала авторську концепцію стандартизації змісту професійної підготовки вчителя загальноосвітнього навчального закладу.

Бондар В.І. зазначив, що для визначення співвідношення між теоретичною і практичною підготовкою слід керуватися та-

була присвячена проблемам підготовки майбутніх учителів початкової школи до виховної діяльності.

Бех І.Д. сказав, що для забезпечення якісної професійно-педагогічної підготовки вчителів за нових умов необхідно вивести розв'язання проблеми на особистісний та індивідуально-творчий рівень, основу якого має становити ідея суб'єктивного розвитку і саморозвитку особистості майбутнього вчителя. Характерною особливістю такого підходу є те, що студенти педагогічних ВНЗ орієнтуються на сприйняття знань, умінь, навичок не як готових, незмінних і абсолютних істин, а як на результат особистісного бачення педагогічного процесу.

гогічного супроводу інклюзивного навчання.

У своєму виступі академік Бондар В.І. зазначив, що не хвороба створює обмеження діяльності, а умови життя, що їх може запропонувати суспільство людям з обмеженими можливостями. У зв'язку з процесом упровадження інклюзивної освіти виникає цілий ряд проблем. Це, по-перше, недостатня готовність навчальних закладів до повноцінного забезпечення інклюзивної освіти. По-друге, неготовність наших педагогічних працівників, класних керівників, учителів-предметників до викладання ряду дисциплін для дітей, які мають певні обмеження. По-третє, це соціально-психологічні проблеми, які пов'язані з дискримінацією дітей з особливими потребами, зі стигматизацією.

Доповідь на тему "Професійне становлення та розвиток педагога: сучасні наукові підходи" доктора педагогічних наук, професора Матвієнко О. В. була присвячена процесу підготовки майбутніх педагогів та їх подальшого професійного становлення і розвитку. У своєму виступі професор Матвієнко О. В. сформувала 8 головних наукових підходів (контекстний, професіографічний, акме-системно-синергетичний, компетентнісний, аксіологічно й особистісно орієнтований, рефлексивний, діалоговий, герменевтичний) до аналізу процесу професійного становлення сучасного педагога, що у перспективі дозволить побудувати цілісну модель процесу професійної підготовки майбутніх учителів до реалізації Державного стандарту початкової освіти та визначити головні технологічні аспекти її реалізації.

кою закономірністю — чим вищим є освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, тим глибшою має бути теоретико-методологічна і дидактико-технологічна його підготовка.

Доповідь директора Інституту проблем виховання НАПН України, академіка НАПН України, доктора педагогічних наук, професора Бега І. Д. на тему "Шляхи модернізації сучасного навчально-виховного процесу"

Директор Науково-дослідного центру інклюзивної освіти НПУ ім. М. П. Драгоманова, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор Бондар В.І. виступив з доповіддю на тему "Освітня інтеграція дітей в контексті особистісно орієнтованого підходу до навчання". У доповіді було розкрито освітні принципи інклюзивної школи, переваги інклюзивної освіти, основні напрями психолого-педа-

* ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ * ГЕРОЇ ДНЯ *

ж бо діти. Їх емоції, враження, отримані саме в цьому тендітному віці, запам'ятовуються на все життя й часто стають врешті визначальними в ньому.

Сама вчителька досі пам'ятає свою першу кляску. Сильно переймалася таким прикритим для маленької школярки випадком. І зараз любить в усьому чистоту,

порядок і красу — таку бажану гармонію. Її ж хоче подарувати й своїм учням, щоб потім уже вони могли бути творцями прекрасного навколо себе.

Кожен із 26-ти її першачків потребує уваги. Аж ось до класу заходять Ігор і Лайла — сьогоднішні п'ятикласники. "Я прийшла Наталю Павлівну провідати, її побачити, їй сказати дякую", — пояснює Лайла. Ігор додає: "Вона добра. Завжди навчала чесності, дружби".

І старшим своїм дітям встигає приділити увагу. Вислухати, хто які оцінки отримав, розповісти про успіхи своїх сьогоднішніх учнів. Часто гості, почувачи себе маленькими господарями за-тишної оселі, беруться до виховання своїх наступників — так, як учила Наталя Павлівна. В ці хвилини вчительське серце радіє по-особливому. Сповнюється теплом воно й тоді, коли в гості заходять вчорашні випускники школи, які вже стали студентами.

Легідна, справедлива, позитивна, дбайлива та вимоглива. Такою є її перша вчителька для сьогоднішніх учнів середньої школи. Розповідають, зараз їм легко вчитися, бо Наталя Павлівна завжди зрозуміло пояснювала матеріал, повторювати

декілька разів, коли бачила, що хтось не усвідомив його.

"У нас старша школа в 5 класі хоче завжди брати класи Наталі Павлівни. Тому що ці учні — виховані, уміють самостійно вчитися, мають бажання працювати", — зазначає директор Клавдія Куцаєва.

Якість та міцність знань учнів Наталі Рудзинської продемонструвало і моніторингове дослідження з української мови для 4-класників, яке в минулому навчальному році провів Центр науково-освітніх інновацій та моніторингу. Бо ж саме учні тодішнього 4-Г класу 246-ої школи мав найвищий рівень знань у Дніпровському районі. Він — результат щоденної праці вчительки, яка ні на мить, здається, не полишає своєї відповідальної роботи. Бо навіть коли учні розійшлися по домівах, у думках вона повертається до всіх перипетій дня, розмірковує над тим, чим завтра зацікавити своїх дітей, переймається, коли їм щось не вдається й будь-що намагається виправити таку ситуацію.

Атмосфера творчості та краси в школі, де працює Наталя Рудзинська, має особливе значення. Саме в ній відбувається пізнавальна діяльність дітей. Вони

відвідують різні гуртки, танцювальний ансамбль "Веснадія", хор, що діє в школі від її заснування, займаються в футбольному клубі "Десна", створюють власноруч сучасні мультиплікаційні фільми. А кожного вівторка всі учні з 1 по 11 клас о 8:10 збираються у своїх класних кімнатах та діляться одне з одним цікавою інформацією з різних галузей знань, яку вони дізналися поза навчальним закладом.

Діти — господарі нашої сьогоднішньої країни. Так вважає колектив цієї київської школи, в якому вже довгий час працює Наталя Павлівна Рудзинська. "Ми для цього тут і живемо, щоб допомагати нашим дітям", — говорять педагоги.

І справді живуть своєю працею вчителі. Не просто працюють, не прямують кар'єрними сходами, а живуть — для дитячої посмішки, розумного погляду, вдалих починань вихованців. А хіба може бути інакше!

Світлана ГОРСЬКА,
кор. "Освіти"
Фото автора

* ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ДІІ *

основа успішності

Продовження обговорення проблеми "Формування професійної компетентності вчителя початкових класів у контексті об'єктивної парадигми освіти" мало місце на засіданні круглого столу "Проблеми реалізації державного стандарту початкової освіти: школа, ВНЗ, ПІК". Відрадно, що у рамках такого форуму взяли участь представники різних навчальних установ: початкової школи, вищих педагогічних навчальних закладів, інститутів післядипломної освіти та науково — дослідних закладів.

З вітальним словом до учасників форуму звернувся Бондар Володимир Іванович — директор інституту педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, голова підкомісії з початкової й дошкільної освіти НМР МОН, сім'ї та молоді України.

Академік окреслив головні напрями розвитку початкової освіти, наголосив, що початкова освіта ніколи не була у перманентному стані, вона завжди у пошуках нового, радикального й оптимального. Свідченням цього є прийняття КМУ Державного стандарту початкової загальної освіти (постанова № 462 від 20 квітня 2011 р.).

Чому нині саме виникла нагальна потреба в його редакції, доповненні? Причин кілька, — зауважив він, — і серед них — створення найбільш оптимальної й уніфікованої системи навчання молодших школярів, посилення на зарубіжний досвід, кращі вітчизняні традиції й напрацювання, результати моніторингу учнів молодшого шкільного віку. Стандарт, який вступить у дію, буде забезпечувати: наступність змісту дошкільної та початкової загальної освіти; осо-

бистісно орієнтований підхід у навчально-виховному процесі початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів; формування ключових компетентностей учнів початкових класів, зокрема, загальнокультурної, громадянської, здоров'язбережувальної, інформаційно-комунікаційної; розробку єдиного змісту стандарту для усіх мов навчання; використання здоров'язбережувальних технологій; екологічну спрямованість освіти. Передбачено вивчення іноземної мови з 1 класу в усіх загальноосвітніх навчальних закладах та застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі початкової школи.

Своїми міркуваннями щодо впровадження таких нововведень поділилася Косован Оксана Корніївна, вчитель Чернівецької спеціалізованої школи I ступеня № 23, заслужений учитель України, переможець конкурсу "Вчитель -2011" у номінації "Початкові класи". Вона наголосила на необхідності формування ключових компетенцій молодших школярів шляхом упровадження системи розвивального навчання. У дискусії щодо розвитку предметних компетенцій молодших школярів взяли участь присутні вчителі початкових класів, які дали схвальну оцінку такому підходу.

Про підготовку майбутніх учителів початкових класів у вищих педагогічних навчальних закладах за новими державними стандартами говорила Шапошнікова Ірина Миколаївна, професор, заступник директора з навчально-методичної роботи, завкафедри педагогіки і методики початкового навчання інституту педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, один із авторів розробки стандартів для ВПНЗ.

Ірина Миколаївна ознайомила присутніх із змінами, які внесені у навчальні плани на 2012-2013 навчальний рік і кваліфікаційні характеристики з підготовки бакалаврів початкової освіти.

З питанням щодо переліку навчальних дисциплін, їх змістового та технологічного наповнення виступили: Комар Ольга Анатоліївна — доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені П. Тичини; Кіліченко Оксана Іванівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Кіт Галина Григорівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; Телецька Людмила Іванівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання; Севаст'юк Мар'яна Степанівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання інституту педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгома-

нова; Коломієць Надія Леонідівна — заступник директора з навчально-виховної роботи у початкових класах Скандинавської гімназії, вчитель-методист.

Провідні співробітники лабораторії початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України Васьуленко Оксана Вікторівна та Листопад Наталя Павлівна розповіли про стратегічні та концептуальні аспекти державного стандарту, дієвості і перспективи розвитку початкової освіти на сучасному етапі.

Вони порушили питання про підручники нового покоління, за якими навчатимуться молодші школярі. Ця проблема повинна бути покладена в основу підготовки та перепідготовки освітян — початківців. Так, Оксана Вікторівна презентувала нові підручники, розроблені лабораторією, які отримали призові гранти у відповідних номінаціях. Це — "Буквар" і "Українська мова" (автор: академік М. С. Васьуленко), читанка (автор: академік О. Я.Савченко) та ін.

Науковці також говорили про читацьку та математичну компетенцію учнів молодшого шкільного віку як головні складники особистісно орієнтованого навчання і розвитку та зорієнтованість підручників на вирішен-

ня цієї проблеми.

Цікава дискусія точилася і між учителями початкових класів та викладачами, які причетні до організації і проведення курсів підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Так представники інститутів післядипломної освіти Гнаткович Тетяна Дмитрівна — кандидат педагогічних наук, завідувач кабінету гуманітарних дисциплін, Гордус Наталя Олександрівна — методист кабінету дошкільної та початкової освіти Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти, Українець Надія Миколаївна — методист районного відділу освіти Макарівської РДА Київської області, проінформували присутніх про заходи, які проводяться ними з метою впровадження Державного стандарту початкової освіти у систему початкової школи та ВПНЗ. Гордус Н.М. розповіла, що у кожній школі розроблено індивідуальний план щодо впровадження Державного стандарту, що включає проведення методичних об'єднань, на яких обговорюватимуться проблеми модернізації початкової освіти, семінари, тренінги, круглі столи по кожному напрямку. Для прикладу, організовано курси з проблеми впровадження інформаційно — комунікаційних технологій у навчальній виховній процес початкової школи з метою забезпечення викладання курсу інформатики у другому класі; тижневі курси для вчителів, які будуть викладати іноземну мову в початкових класах, де знайомитимуть учителів — філологів з технологіями навчання дітей молодшого шкільного віку іноземної мови, особливостями планування, організації занять, підбору навчального змісту.

Кафедра педагогіки та методики початкового навчання;

Марія ЧАБАЙОВСЬКА,
доцент кафедри мови та методики викладання в початковій школі Інституту педагогіки та психології НПУ імені Михайла Драгоманова

Творче об'єднання «ГЛУЗЬ»

ОСВІТА